

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Centrale Organisatie Integriteit Defensie (COID) van het Ministerie van Defensie:

de rapportage huishoudelijk onderzoek van 19 oktober 2009, alvorens hij is uitgebracht, niet eerst heeft voorgelegd aan verzoeker voor het geven van een zienswijze;

onvoldoende zorgvuldig onderzoek heeft gedaan nu de COID slechts twee van de ongeveer vijftien genoemde getuigen heeft gehoord;

ondanks toezegging van de Hoofddirecteur Personeel, de melding van nog een integriteitschending in september 2009 niet heeft onderzocht.

Verder klaagt hij erover dat de minister van Defensie:

ten onrechte het verweerschrift tegen de beslissing van de Raad van Advies Commando Landstrijdkrachten (RvA CLAS) (16 januari 2009) van 2 februari 2009 niet als bezwaarschrift heeft aangemerkt en dat verzoeker uitdrukkelijk is voorgehouden dat de beslissing van RvA CLAS geen besluit was.

Beoordeling

Algemeen

Binnen het Ministerie van Defensie wordt veelvuldig gebruik gemaakt van vaktermen en afkortingen. Om de leesbaarheid van dit rapport te vergroten zullen eerst een aantal termen van een korte uitleg worden voorzien.

De Centrale Organisatie Integriteit Defensie (COID) is het expertisecentrum op het gebied van integriteit en richt zich op het handhaven, behouden en stimuleren van professionele, sociale en ethische normen en waarden bij Defensie. De COID biedt diensten en producten als (risico)analyses, onderzoeken, adviezen en voorlichting. Hiermee kan de COID behulpzaam zijn bij het zowel preventief als repressief nemen van maatregelen om de integriteit van de organisatie te vergroten.

Een huishoudelijk onderzoek is een (intern) onderzoek dat dient om een commandant inzicht te geven in de omstandigheden van een incident of bijzonder voorval zoals bijvoorbeeld een ongeval of vermeend laakbaar gedrag. Als onderdeel van een dergelijk huishoudelijk onderzoek kunnen bij het incident betrokken militairen worden gehoord.

Klachtenprocedure ongewenst gedrag en melding vermoedens van misstanden is een procedure, waarin staat vastgelegd hoe met meldingen van ongewenst gedrag en vermoedens van misstanden moet worden omgegaan. Speciale commissies, zogenaamde

KOGVAM-commissies, onderzoeken de meldingen. In 2006 is het Algemeen Militair Ambtenaren Reglement (AMAR) aangepast. De behandeling van meldingen over misstanden is toen in het AMAR opgenomen. KOGVAM-commissies houden zich sindsdien vrijwel niet meer bezig met meldingen over misstanden.

Algemeen Militair Ambtenaren Reglement (AMAR) is het reglement waarin de rechtspositie van militairen is vastgelegd.

Hoofddirecteur Personeel (HDP) is verantwoordelijk voor het gehele personeelsbeleid van de verschillende defensieonderdelen.

Raad van Advies Commando Landstrijdkrachten (RvA CLAS) rapporteert onder meer over de loopbaanmogelijkheden van landmacht militairen.

I. Bevindingen

Verzoeker is als officier (luitenant-kolonel) in dienst bij de Koninklijke Landmacht. Daarvoor was hij werkzaam bij de Koninklijke Luchtmacht. Iedere officier dient om de drie jaar naar een nieuwe interne functie te solliciteren. Bij deze sollicitaties meent verzoeker al verscheidene jaren onterechte belemmeringen in het functie-toewijzingsproces te ervaren. Naar zijn mening is dat het gevolg van zijn verweer tegen manipulatie van het functie-toewijzingsproces naar een bepaalde door verzoeker geambieerde functie (functie X) en tegen ondermijning van zijn studieverlof promotieonderzoek in 2001.

Op 16 januari 2009 heeft de RvA een rapport opgesteld, waarin staat aangegeven dat verzoeker ongeschikt is voor het vervullen van functies in de naast hoger gelegen rang van kolonel. Verzoeker heeft tegen dit stuk op 2 februari 2009, en aangevuld bij brief van 11 september 2009 een verweerschrift opgesteld met daarin zijn bezwaren tegen de conclusie van de RvA. Op deze brieven heeft de minister van Defensie niet gereageerd.

Verzoeker heeft van de belemmeringen in het functie-toewijzingsproces voor functie X op 27 juli 2009 melding gemaakt bij de COID. De HDP heeft bij instellingsbesluit van 28 juli 2009 een commissie van Huishoudelijk Onderzoek ingesteld en opgedragen een onderzoek te openen naar mogelijke integriteitschendingen, die verzoeker ervaart. Deze commissie is samengesteld uit medewerkers van de COID. De onderzoeksvraag van de commissie luidde:

Is het functie toewijzingsproces rond [verzoeker], dat heeft geresulteerd in een afwijzing voor toegang tot kolonelfuncties, te kenschetsen als ondeugdelijk, ongefundeerd, kwalijk, feitelijk onjuist en/of waarbij valsheid in geschrifte is gepleegd?

De gemelde integriteitschendingen, die zijn onderzocht, hadden betrekking op de volgende onderwerpen:

De aantasting regeling studieverlof;

Beschadiging van goede staat van dienst;

Het niet nakomen van toezeggingen bij toewijzing van de functie X;

Manipulatie van het toewijzingsproces;

Het nalaten van feitenonderzoek door de Inspecteur-generaal der Krijgsmacht bij de functietoewijzing en aantasting studieregeling;

Manipulatie van een bezwaarprocedure;

Beschadiging van de conductestaat;

Valsheid in geschrifte;

Gedwongen functietoewijzing Y;

Intimidatie;

Blokkering kandidaatstelling Z;

Laster;

De uitspraak van de Raad van Advies Commando Landstrijdkrachten (RvA) in relatie tot het functie toewijzingsproces.

Verzoeker heeft gedurende het onderzoek de COID op ongeveer vijftien getuigen gewezen, die informatie zouden kunnen verschaffen over de onderwerpen. Tijdens het onderzoek heeft de COID twee getuigen gehoord. Het onderzoek heeft ondermeer uit verscheidene interviews bestaan. Verzoeker is tweemaal gehoord en de zo-even genoemde twee getuigen zijn gehoord. Getuige J. is gehoord om zijn mening te vernemen en eventueel aanvullende informatie te verzamelen, omdat hij het toenmalig hoofd sectie loopbaanmanagement KLu was. Getuige V. is gehoord omdat hij de toenmalig voorzitter van de selectiecommissie bij de selectie van de functie X was. Hij is gehoord om zijn mening te kunnen geven en eventueel aanvullende informatie te verzamelen.

Op 21 september 2009 heeft verzoeker per e-mail aan de HDP een melding van nog een integriteitschending gedaan. Bij e-mail van 25 september 2009 heeft de HDP aan verzoeker meegedeeld dat hij de mail doorstuurde naar de COID, met het verzoek een en ander te betrekken in haar onderzoek.

De COID heeft het onderzoek uitgevoerd. Daarbij zijn verscheidene bronnen geraadpleegd en naast verzoeker zijn een tweetal getuigen gehoord. Voor de beoordeling van de klacht

zijn de volgende punten uit het onderzoek van belang.

Niet nakomen toezegging functie X. Tijdens het onderzoek heeft de COID twee getuigen gehoord. Getuige J. en getuige V. Getuige J. was direct betrokken bij functietoewijzing Y. Getuige J. heeft daarnaast onder meer verklaard dat hij ontkent dat hij aan verzoeker zou hebben bevestigd dat hem de functie X was toegezegd. Getuige W. werd niet gehoord. Volgens verzoeker zou getuige J. aan getuige W. hebben bevestigd dat aan verzoeker een toezegging was gedaan.

Gedwongen functietoewijzing Y. Verzoeker had met betrekking tot deze functietoewijzing gevraagd om getuige B. te horen, omdat deze getuige mogelijk meer informatie over de wijze waarop de functietoewijzing Y heeft plaatsgevonden, kon geven.

Intimidatie. Bij het gesprek van 10 mei 2004, waar verzoeker zou zijn geïntimideerd, waren twee getuigen aanwezig (K. en N.). Deze getuigen zijn niet gehoord door de COID.

Blokkering kandidaatstelling hoogleraarfuncties. Volgens verzoeker heeft de Koninklijke Luchtmacht hem bewust geblokkeerd voor het vervullen van een hoogleraarfunctie aan de Nederlandse Defensie academie.

Laster. De klacht over de laster zag op smalende en honende uitlatingen van P&O functionarissen van de Koninklijke Luchtmacht in het interservice-overleg met het Hoofd Management Development CLAS. Bij de behandeling van dit klachtonderdeel is de COID volgens verzoeker enkel ingegaan op de juridische betekenis van dit woord. Volgens hem kan getuige W. zijn stellingen bevestigen.

Op 19 oktober 2009 heeft de COID het onderzoek afgerond en een rapportage uitgebracht. Conclusie was dat er geen sprake was van integriteitschendingen. Het rapport is rechtstreeks aan de HDP en aan verzoeker gezonden. Bij het rapport zaten de getuigenverklaringen van J. en V. gevoegd. Deze zijn niet eerder voor een reactie aan verzoeker voorgelegd. Verzoeker heeft niet eerst zijn zienswijze op het rapport mogen uitbrengen. Verzoeker is van mening dat op grond van artikel 8 lid 6 van de regeling 'Klachtenprocedure ongewenst gedrag en melding vermoedens misstanden defensie' (KOGVAM) dit wel had moeten gebeuren. De minister van Defensie heeft naar aanleiding van het rapport geen verdere stappen ondernomen.

Bij brief van 23 augustus 2010 heeft de Nationale ombudsman een onderzoek gestart naar de klacht van verzoeker. De minister van Defensie is gevraagd om op de klacht te reageren en enkele vragen te beantwoorden. Op de klacht is niet uitdrukkelijk gereageerd door de minister. De reactie op de klacht is uit de antwoorden op de gestelde vragen af te leiden. Het standpunt van de minister kan - samengevat - als volgt worden weergegeven:

Naast de klachtafhandeling hebben op hoog niveau verscheidene gesprekken met verzoeker plaatsgevonden en is een nieuwe functie voor hem gevonden. Verder is artikel 8

lid 6 KOGVAM is niet (meer) van toepassing. Hoewel de KOGVAM gewag maakt van meldingen van misstanden, is de KOGVAM sinds 2006 niet meer op dat punt van toepassing. Bij besluit van 3 februari 2006 (Stb. 2006, 129) is het melden van een misstand geregeld in artikelen 126g tot en met 126k van het Algemeen Militair Ambtenaren Reglement (AMAR). Het deel van de KOGVAM, dat ziet op het melden van misstanden, had op dat moment moeten vervallen. Dit is per abuis niet gebeurd. Het AMAR is echter een algemene maatregel van bestuur. Deze prevaleert boven de KOGVAM want dat is een ministeriële regeling. Nu de KOGVAM niet van toepassing was en het AMAR niet heeft voorgeschreven dat het rapport eerst aan verzoeker moet worden voorgelegd hoefde dat niet.

De schriftelijke verklaringen, de verklaringen van twee getuigen en de mondelinge verklaringen van verzoeker gaven een goed beeld van het verloop van de te onderzoeken gebeurtenissen. Op basis van de voorhanden zijnde informatie bestond geen aanleiding om meer getuigen te horen in dit onderzoek.

Het onderzoek is voorts conform de instellingsbeschikking van 28 juli 2009 gestart om de geformuleerde onderzoeksvragen te beantwoorden. Gezien de scope van het onderzoek en het tijdsplan, heeft de commissie in overleg met de opdrachtgever (HDP) besloten om de scope van het onderzoek niet uit te breiden met de aanvullende melding van verzoeker van 9 september 2009. Dit omdat het onderzoek conform de instellingsbeschikking medio oktober 2009 kon worden afgerond.

Tegen de rapportage van de RvA staan geen rechtsmiddelen open, omdat het geen besluit in de zin van de Awb is. De opmerkingen van de COID hierover in het rapport, dat een procedure zou moeten worden ingericht om bezwaar en beroep in te stellen tegen een dergelijk rapport van de RvA is ongelukkig geformuleerd en op juridische gronden onjuist. Het spijt de minister dat verzoeker hierdoor de indruk heeft gekregen dat hij tegen het rapport van de RvA bezwaar kon maken. De rapportage van de RvA is een advies dat, naar zijn aard, nimmer rechtspositionele gevolgen heeft.

II. Beoordeling

1. Ten aanzien van de klacht dat de rapportage huishoudelijk onderzoek niet eerst is voorgelegd aan verzoeker voor het geven van een zienswijze.

Het vereiste van hoor en wederhoor houdt in dat overheidsinstanties bij de voorbereiding van een handeling of beslissing betrokkenen die daarbij een belang hebben in staat stellen te worden gehoord.

Het standpunt van de minister van Defensie dat met de invoering van de artikelen 126g tot en met 126k AMAR de KOGVAM, op het melden van misstanden, niet meer van toepassing is, is niet onjuist. Het AMAR regelt echter niets over de feitelijke inhoudelijke

behandeling van een melding zoals de KOGVAM dit wel doet.

Het feit dat het AMAR niet voorschrijft dat het concept-rapport eerst aan de melder moet worden voorgelegd voor het geven van een zienswijze, betekent niet dat het dan ook niet uit het oogpunt van behoorlijkheid hoeft te gebeuren nu het concept-rapport wel eerst wordt voorgelegd aan het Ministerie van Defensie als opdrachtgever. Het is geen regel dat concept-rapporten voorgelegd moeten worden aan partijen. Indien het concept-rapport echter, zoals in dit geval, wel eerst wordt voorgelegd aan het Ministerie van Defensie, dan moet het ook aan verzoeker worden voorgelegd. Temeer nu verzoeker eveneens niet heeft kunnen reageren op de verklaringen van de twee gehoorde getuigen. Hiervan nam hij pas kennis op het moment dat hij het rapport kreeg. De klacht is zodoende gegrond. Dat is in strijd met het vereiste van hoor en wederhoor.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

2. Ten aanzien van de klacht dat onvoldoende zorgvuldig onderzoek is gedaan nu de COID slechts twee van de ongeveer vijftien genoemde getuigen heeft gehoord.

Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van overheidsinstanties feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering.

De klacht houdt feitelijk in dat verzoeker zich niet kan vinden in de onderzoekswijze van de COID. De Nationale ombudsman toetst slechts marginaal of de onderbouwing van het oordeel het oordeel kan dragen. Bij deze toetsing is de Nationale ombudsman tot de conclusie gekomen dat een aantal conclusies van de COID niet geheel worden gedragen door de motivering. De COID heeft voor zijn onderzoek twee getuigen gehoord. De overige door verzoeker genoemde getuigen zijn niet door de COID gehoord. De Nationale ombudsman heeft onderzocht of het niet horen van getuigen en het volstaan met het verrichte onderzoek voldoende is gemotiveerd.

De COID heeft nagelaten te motiveren waarom de door verzoeker genoemde getuigen niet zijn gehoord. Daardoor wordt in enkele gevallen de conclusie niet gedragen door de motivering.

Niet nakomen toezegging functie X

Getuige J. zou aan niet-gehoorde getuige W. hebben bevestigd dat aan verzoeker een toezegging was gedaan. Nu getuige J. ontkent dat hij aan verzoeker zou hebben bevestigd dat hem de functie was toegezegd en niet-gehoorde getuige W. dit zou kunnen ontkrachten of bevestigen, had duidelijker moeten worden gemotiveerd waarom de COID getuige W. niet heeft gehoord.

Gedwongen functietoewijzing Y

Getuige J. was direct betrokken bij functietoewijzing Y. Hij kan er derhalve persoonlijk belang bij hebben om een niet geheel volgens de waarheid verlopen geschiedenis te schetsen. Getuige B. zou mogelijk een ander licht op deze vraag kunnen werpen. Er is zodoende onvoldoende gemotiveerd waarom de COID getuige B. niet heeft gehoord.

Intimidatie

Bij het gesprek van 10 mei 2004, waarbij betrokkene zou zijn geïntimideerd, waren twee getuigen (K. en N.) aanwezig. Deze getuigen zijn niet gehoord. Niet begrijpelijk is waarom "dit een verhaal van horen zeggen en daarom onvoldoende basis voor verder onderzoek" is. Deze getuigen zouden immers kunnen bevestigen dan wel ontkennen of er tijdens dat gesprek sprake is geweest van intimidatie. De COID heeft onvoldoende gemotiveerd waarom getuige K. en N. niet zijn gehoord. Daarbij wijst de Nationale ombudsman er wel nog op dat het bewuste gesprek reeds zes jaar geleden heeft plaatsgevonden. Het is dus goed mogelijk dat getuigen zich het gesprek niet (goed) meer kunnen herinneren.

Blokkering kandidaatstelling hoogleraarfuncties

De Koninklijke Luchtmacht zou op enig moment een blokkade hebben opgeworpen bij de Koninklijke Militaire Academie waardoor verzoeker niet in aanmerking zou kunnen komen voor hoogleraarfuncties. Meerdere getuigen zouden dit verhaal van verzoeker kunnen bevestigen. Het COID heeft onvoldoende gemotiveerd waarom deze getuigen niet zijn gehoord.

Laster

De COID gaat bij de beoordeling diep in op de juridische betekenis van het woord "laster". Echter, verzoeker heeft met die melding aan willen geven dat er kwalijk over hem wordt gesproken en een kwalijk beeld zou worden geschetst. De Nationale ombudsman laat in het midden of hier sprake is van een melding van een schending van integriteit maar er zou zeker sprake kunnen zijn van ongewenst gedrag. Onvoldoende is gemotiveerd waarom getuige P. niet is gehoord. Hij kan het verhaal van verzoeker bevestigen of ontkrachten.

De klacht is gegrond. De onderzochte gedraging is niet behoorlijk en heeft de Nationale ombudsman aanleiding gegeven voor het doen van een aanbeveling.

De Nationale ombudsman wijst verder op het volgende. Bij een aantal meldingen gaat het om zaken, waar de COID geen vinger tussen kan krijgen omdat het bijvoorbeeld gaat om twee tegengestelde verklaringen over hetzelfde feit zonder dat er verdere getuigen of informatie beschikbaar zijn. In dat soort gevallen acht de Nationale ombudsman het niet juist dat de COID concludeert dat er geen redenen zijn om schending van de integriteit aan te nemen. De COID had er beter aan gedaan in die gevallen zich te onthouden van het

geven van een oordeel, hoe onbevredigend dat misschien ook kan zijn.

Tevens valt de Nationale ombudsman het volgende op. Artikel 126j AMAR schrijft onder meer voor dat indien de militair het niet eens is met het standpunt van het bevoegd gezag, hij zich tot de Commissie Integriteit Overheid (CIO) kan wenden. Het is de Nationale ombudsman opgevallen dat verzoeker, bijvoorbeeld aan het einde van het rapport van het COID, er nooit er op is gewezen dat hij zich tot de CIO kan wenden.

3. Ten aanzien van de klacht dat ondanks toezegging van de HDP, de melding van nog een integriteitschending in september 2009 niet is onderzocht.

Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens overheidsinstanties door die overheidsinstanties worden gehonoreerd. Indien een daartoe bevoegde functionaris een toezegging doet, moet die toezegging in beginsel worden nagekomen.

Naar aanleiding van een extra melding van een misstand van verzoeker heeft de HDP bij e-mail aangegeven, dat hij deze melding door zou sturen naar de COID met het verzoek één en ander te betrekken in hun onderzoek.

De HDP was opdrachtgever van het onderzoek. Nu hij heeft toegezegd dat hij de COID zou verzoeken om deze melding te betrekken in hun onderzoek, mocht verzoeker er van uit gaan dat dit ook daadwerkelijk zou gebeuren. Verzoeker mocht daar op vertrouwen. Nu de melding, ondanks de toezegging niet is onderzocht, heeft de minister van Defensie zodoende gehandeld in strijd met het vereiste van rechtszekerheid. Dit heeft de Nationale ombudsman aanleiding gegeven om een aanbeveling te doen.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

4. Ten aanzien van de klacht dat het verweerschrift niet als bezwaarschrift is aangemerkt en het uitdrukkelijk voorhouden dat de beslissing van RvA CLAS geen besluit was.

Het beginsel van fair play houdt voor overheidsinstanties in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten.

Het is niet aan de Nationale ombudsman om te beslissen of het rapport van de RvA een besluit in de zin van de Awb is. Het staat voor de Nationale ombudsman echter wel vast dat het rapport grote gevolgen kan hebben voor de verdere carrière van verzoeker.

Uiteindelijk is het aan de (bestuurs)rechter om vast te stellen of een rapport van de RvA een besluit in de zin van de Awb is. Door niet te reageren op het verweerschrift van verzoeker van 2 februari 2009, waarin hij zijn bezwaren tegen het besluit van de RvA uit, heeft de minister van Defensie verzoeker de kans ontnomen om het voor hem belangrijke

rapport van de RvA voor te leggen aan de rechter, zodat die kan beoordelen of er sprake is van een besluit in de zin van de Awb. De minister had ofwel een beslissing op bezwaar moeten nemen, ofwel verzoeker niet-ontvankelijk moeten verklaren. Dat dit niet is gebeurd, is in strijd met het beginsel van fair play. Dit heeft de Nationale ombudsman aanleiding gegeven om een aanbeveling te doen.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de minister van Defensie uit Den Haag, is gegrond, wegens strijd met:

- het vereiste van hoor en wederhoor voor wat betreft het niet voorleggen van het concept-rapport en de getuigenverklaringen aan verzoeker;
- het motiveringsvereiste voor wat betreft de klacht dat slechts twee getuigen zijn gehoord;
- het rechtszekerheidsvereiste voor wat betreft het niet nakomen van een gedane toezegging;
- het vereiste van fair play voor wat betreft het niet vastleggen in een schriftelijk besluit, waardoor beroep mogelijk is.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman beveelt de minister van Defensie aan om de COID te verzoeken om:

- In het vervolg, indien een concept-rapport aan het Ministerie van Defensie wordt voorgelegd, dit ook aan verzoeker voor te leggen.
- alsnog in de genoemde gevallen onder punt 2 nader te motiveren waarom de door verzoeker aangedragen getuigen niet zijn gehoord, dan wel genoemde getuigen alsnog te horen;
- in het vervolg, indien niet vast staat of een gedraging wel of niet heeft plaatsgevonden, over de melding 'geen oordeel' uit te spreken.
- alsnog onderzoek te doen naar de melding van verzoeker van 21 september 2009.

Verder beveelt de Nationale ombudsman de minister van Defensie aan om:

- alsnog een schriftelijk besluit op het verweerschrift van verzoeker van 2 februari 2009

te nemen.

Slotbeschouwing

Verzoeker is luitenant-kolonel bij de Koninklijke Landmacht. Over hem is door het Ministerie van Defensie een rapport uitgebracht, waarin staat dat verzoeker niet geschikt is voor het vervullen van functies in de naastgelegen hogere rang van kolonel. Daarnaast

zegt verzoeker dat hij bij het vervullen van zijn wens om in andere functies binnen Defensie werkzaam te zijn, is tegengewerkt en dat hem zelfs een functie is opgelegd, die hij als strafoverplaatsing heeft ervaren. Verzoeker heeft daar melding van gemaakt bij zijn werkgever. Naar aanleiding van die melding heeft er een onderzoek door een speciale afdeling van het Ministerie van Defensie plaatsgevonden. Verzoeker is van mening dat dat onderzoek niet op alle punten even zorgvuldig heeft plaatsgevonden. In dit rapport is op de klachten van verzoeker ingegaan en op een aantal punten vertoont het onderzoek inderdaad gebreken - onder meer gebrek aan hoor- en wederhoor - die leiden tot een aantal aanbevelingen aan de minister van Defensie.

Onderzoek

Op 5 augustus 2010 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over een gedraging van de minister van Defensie.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Defensie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Verzoeker berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

De reactie van Defensie gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen dan wel aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Klacht met bijlagen van 4 augustus 2010;

Reacties op de klacht en de gestelde vragen door de minister van Defensie van 21 oktober 2010 en 27 oktober 2010;

E-mail van het Ministerie van Defensie van 4 januari 2011;

E-mail van het Ministerie van Defensie van 10 januari 2011.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

KOGVAM

Artikel 8 lid 6

"Alvorens een advies uit te brengen, stelt de klachtencommissie klager en beklagde in de gelegenheid om hun zienswijze ten aanzien van het advies van de klachtencommissie schriftelijk kenbaar te maken. Deze zienswijze wordt gevoegd bij het advies van de klachtencommissie."

AMAR

§ 2. Melden van een misstand

Artikel 126g

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

"a. vermoeden van een misstand: een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden van het zich voordoen in de organisatie waar de militair werkzaam is van een grove schending van wettelijke voorschriften of beleidsregels, een groot gevaar voor de gezondheid, de veiligheid of het milieu, dan wel een zeer onbehoorlijke wijze van functioneren, die het goed functioneren van de openbare dienst in gevaar kan brengen;

b. het bevoegd gezag: de secretaris-generaal. "

Artikel 126h

"1. Onverminderd verplichtingen tot aangifte van strafbare feiten meldt de militair het vermoeden van een misstand aan zijn commandant. Indien de militair melding aan zijn commandant niet wenselijk acht, meldt hij het vermoeden aan de naast hogere commandant of aan een daartoe aangewezen vertrouwenspersoon.

2. Indien zwaarwegende redenen in de weg staan aan de toepassing van de in het eerste lid bedoelde procedure, meldt de militair het vermoeden van een misstand schriftelijk rechtstreeks aan de Commissie integriteit overheid."

Artikel 126i

"1. De commandant of de vertrouwenspersoon, bedoeld in artikel 126h, eerste lid, draagt er zorg voor dat het bevoegd gezag onverwijld via de hiërarchische lijn schriftelijk op de hoogte wordt gesteld van het gemelde vermoeden van een misstand en van de datum waarop de melding is ontvangen. Indien de melding is gedaan bij de vertrouwenspersoon, vergewist deze zich ervan dat de militair heeft ingestemd met melding aan het bevoegd gezag.

2. Het bevoegd gezag

a. bewerkstelligt dat onverwijld een onderzoek wordt ingesteld naar aanleiding van de melding van een vermoeden van een misstand;

b. bevestigt schriftelijk aan de militair die een vermoeden van een misstand heeft gemeld het moment van die melding en de inhoud ervan en

c. informeert de persoon of personen op wie het gemelde vermoeden van een misstand betrekking heeft, dat een melding is gedaan, tenzij dit het onderzoeksbelang kan schaden.

3. Binnen acht weken na de melding wordt de militair die een vermoeden van een misstand heeft gemeld door het bevoegd gezag schriftelijk op de hoogte gesteld van het inhoudelijke standpunt van het bevoegd gezag omtrent het gemelde vermoeden.

4. Indien het standpunt niet binnen acht weken kan worden gegeven, stelt het bevoegd gezag de militair hiervan in kennis en vermeldt het daarbij de termijn waarbinnen een standpunt tegemoet kan worden gezien.

5. Nadat het bevoegd gezag het standpunt omtrent het gemelde vermoeden heeft bepaald stelt het de persoon of personen op wie het vermoeden van een misstand betrekking had schriftelijk op de hoogte van dat standpunt alsmede van de melding, indien bedoelde persoon of personen daarover ingevolge het tweede lid, onderdeel c, niet eerder was of waren geïnformeerd."

Artikel 126j

"1. De militair kan het vermoeden van een misstand melden bij de Commissie integriteit overheid, indien:

a. de militair het niet eens is met het standpunt van het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 126i, derde lid;

b. de militair niet binnen de in artikel 126i, derde lid, gestelde termijn een standpunt of een bericht als bedoeld in artikel 126i, vierde lid, heeft ontvangen, of

c. de militair niet binnen de in artikel 126i, vierde lid, bedoelde termijn een standpunt heeft ontvangen dan wel die termijn onredelijk lang is.

2. De militair meldt het vermoeden van een misstand bij de Commissie integriteit overheid, indien de situatie, bedoeld in artikel 126h, tweede lid, zich voordoet.

3. Binnen vier weken nadat de Commissie integriteit overheid, bedoeld in het eerste lid, advies heeft uitgebracht, deelt het bevoegd gezag de militair die het vermoeden van een misstand heeft gemeld schriftelijk gemotiveerd mee of het advies wordt opgevolgd. Een afschrift van deze mededeling wordt gezonden aan de Commissie integriteit overheid.

4. Het bevoegd gezag informeert de persoon of personen op wie het vermoeden van een misstand betrekking had over het advies, bedoeld in het derde lid, en het gevolg dat daaraan wordt gegeven, alsmede over de melding, indien bedoelde persoon of personen daarover niet eerder was of waren geïnformeerd."

Artikel 126k

"De vertrouwenspersoon wordt op geen enkele wijze benadeeld als gevolg van het uitoefenen van zijn taken op basis van deze paragraaf."